



ГРОДЗЕНСКІ УНІВЕРСІТЭТ

ГАЗЕТА КАЛЕКТЫВУ ГРОДЗЕНСКАГА ДЗЯРЖАўНАГА УНІВЕРСІТЭТА ІМЯ Я. КУПАЛЫ

№ 6 (198) 17 сакавіка 1993 года, серада

Як выконваецца Закон аб мовах

3 улікам перспектывы

Другі раз запар абмяркоўваем мы пытанні, якія маюць першааснае значэнне, і для сённяшняга дня, і для будучага нашага ўніверсітэта. І калі на мінулым пасяджэнні Вучонай рады і аналізавалі становішча спраў у гэтым накірунку, то сёння задача больш складаная, і хацелася б весці размову, што трэба зрабіць неадкладна і што трэба зрабіць у будучым, каб Гродзенскі дзяржаўны ўніверсітэт імя Я. Купалы стаў нацыянальным ўніверсітэтам.

Давайце паглядзім, як фармулююцца гэтыя пытанні ў адпаведных дакументах, прынятых Вярхоўным Саветам, урадам, Міністэрствам адукацыі, Законам аб мовах.

У адпаведнасці з Законам аб мовах ВНУ рэспублікі даўняны перавесці навучальна-выхаваўчы працэс на беларускую мову да 2000 года. Дзяржаўная праграма развіцця беларускай мовы і іншых нацыянальных моў патрабуе зрабіць гэта па педагагічных спецыяльнасцях да 1996 года. Гэтыя дакументы былі прыняты ўрадам тры гады назад і, мне здаецца, мы тады не ўсведамлялі, што гэта так значна закране нас, патрабуе вялікіх змен у нашым прывычным жыцці. Таму ў некаторым сэнсе нечаканасцю з'явілася рашэнне калегіі Міністэрства адукацыі ад 23 снежня 1992 года аб пераводзе навучальнай працы на першым курсе ўсіх педагагічных спецыяльнасцяў з 1 верасня 1993 года.

Такім чынам, першы курс на ўсіх педагагічных спецыяльнасцях мы павінны перавесці на беларускую мову навучання ўжо сёння. Гэтае пытанне мы прааналізавалі нядаўна з дэканамі факультэтаў, падлічылі свае магчымасці і прыйшлі да высновы, што пастаўленая задача ў асноўным будзе выканана. Вядома, будуць цяжкасці — перш за ўсё адсутнасць вучэбна-дапаможнай літаратуры на беларускай мове. Другой праблемай з'яўляецца адсутнасць нават больш складанай распрацаванай тэрміналогіі, асабліва на біялагічным факультэце, на некаторых спецыяльных дысцыплінах і на прыродазнаўчых факультэтах. Тут чакаем мы значнай дапамогі ад Тэрміналагічнага цэнтру (старшыня прафесар Сцяцко П. У.).

Трэба шчыра прызнацца: некаторыя дысцыпліны будуць чытацца, па тых ці іншых прычынах, на першым курсе і на рускай мове. Лозунг «Даеш 100 працэнтаў!» тут не падыходзіць. Могуць быць прычыны, па якіх нельга сёння перайсці на беларускую мову выкладання. Гэта можна зразумець. Напрыклад, матэматычнаму факультэту лягчэй перавесці 2-гі і 3-ці курсы, чым першы. Пераход першага курса на беларускую мову выкладання патрабуе адпаведных

змен у выдавецкіх планах.

Другая неадкладная задача — гэта валоданне беларускай мовай студэнтамі старэйшых курсаў. Беларусізацыя сярэдняй школы стрымліваецца і непадрыхтаванасцю выпускнікоў вышэйшай школы. Таму патрэбна, зыходзячы з магчымасцяў факультэтаў, зрабіць усё неабходнае, каб кожны выпускнік наступнага выпуску мог выконваць свае прафесіянальныя абавязкі на беларускай мове. Падкрэслію, тут кожны факультэт вырашае праблему па-свойму, але зразумела, што ўсе метадычныя дысцыпліны павінны весціся на беларускай мове.

Калі мы зробім усё для пераводу на беларускую мову выкладання на першым і старэйшых курсах, то выканаць патрабаванне Дзяржаўнай праграмы аб пераводзе педагагічных спецыяльнасцяў да 1996 года будзе, мне здаецца, не так ужо і цяжка. Нам дапамогуць, я спадзяюся, і рэспубліканскія выдавецтвы. Заўважу толькі, што хоць раней мы чакалі добрых падручнікаў з выдавецтваў Масквы, Ленінграда, дык цяпер — з Мінску. Але ж у Беларусі тры ўніверсітэты.

Мне здаецца, у бліжэйшы час павінен сказаць сваё слова і факультэт правазнаўства. У Законе аб мовах у арт. 15—21 ясна сказана, што мовай судаводства, мовай пракюрорскага нагляду і г. д. з'яўляецца, у першую чаргу, беларуская мова. Поўны пераход тут разлічаны на 10 гадоў. Факультэт правазнаўства гэты пераход павінен ажыццяўляць хутчэй.

Больш няяснае, мне здаецца, становішча з інжынернымі спецыяльнасцямі. У артыкуле 25 Закона аб мовах гаворыцца аб тым, што Савет Міністраў установіць пералік спецыяльнасцяў, якія будуць выкладацца на рускай мове. Але тут добра зразумела, што цыклы гуманітарных і сацыяльных дысцыплін павінны чытацца на беларускай мове. Гэтага пакуль што ў нас няма. Няма не толькі на інжынерных спецыяльнасцях, але нават на факультэце педагогікі і метадыкі пачатковага навучання. Прычым, гаворка ідзе не пра аднаго-двух выкладчыкаў, якія не могуць па якіхсьці прычынах чытаць на беларускай мове. Наадварот, гавору толькі аб некалькіх выкладчыках гэтых спецыяльнасцяў, якія выкладаюць па-беларуску. Гэта А. І. Капытка, М. Н. Бяспамятных і некаторыя з кафедраў педагогікі і замежных моў. Але гэтага мала. У адпаведнасці з патрабаваннем Дзяржаўнай праграмы ад гэтых кафедраў трэба чакаць больш імклівага пераходу на беларускую мову выкладання.

Падсумоўваючы сказанае, скажу, што пераход на беларускую мову навучання — справа, безумоўна, вельмі складаная, рабіць яе трэба

разважліва, памяркоўна. Кожны выкладчык і студэнт можа мець уласную думку, да якіх нам трэба адносіцца з павагай. З павагай трэба аднесціся да патрабаванняў Закона аб мовах, Дзяржаўнай праграмы, адпаведнай устаноў Міністэрства адукацыі, але ж з павагай трэба аднесціся і да кожнага выкладчыка.

Разам з тым, пераход на беларускую мову — гэта толькі частка таго, што патрабуе ад нас сённяшні час, каб разам з развіццём і станаўленнем незалежнай дзяржавы Беларусь развіваўся адпаведным чынам ўніверсітэт.

Ва ўніверсітэце могуць гучаць розныя мовы, але, лічу, павінен вітаць адзіны духнацыянальны. «Мы абавязаны грамадскае жыццё на Беларусі зрабіць беларускім...», — падкрэсліваў Ніл Гілевіч у нядаўнім інтэрв'ю, — кажу пра ўсіх жыхароў рэспублікі, незалежна ад нацыянальнай прыналежнасці». І мне здаецца, зрабіць гэта значна цяжэй, чым перайсці на беларускую мову выкладання.

У гэтай справе мне бачацца наступныя накірункі:

— выкладанне гуманітарных і сацыяльных дысцыплін на нацыянальнай аснове; — пераарыентаванне гуманітарнай і прыкладной навуцы на патрэбы Беларусі;

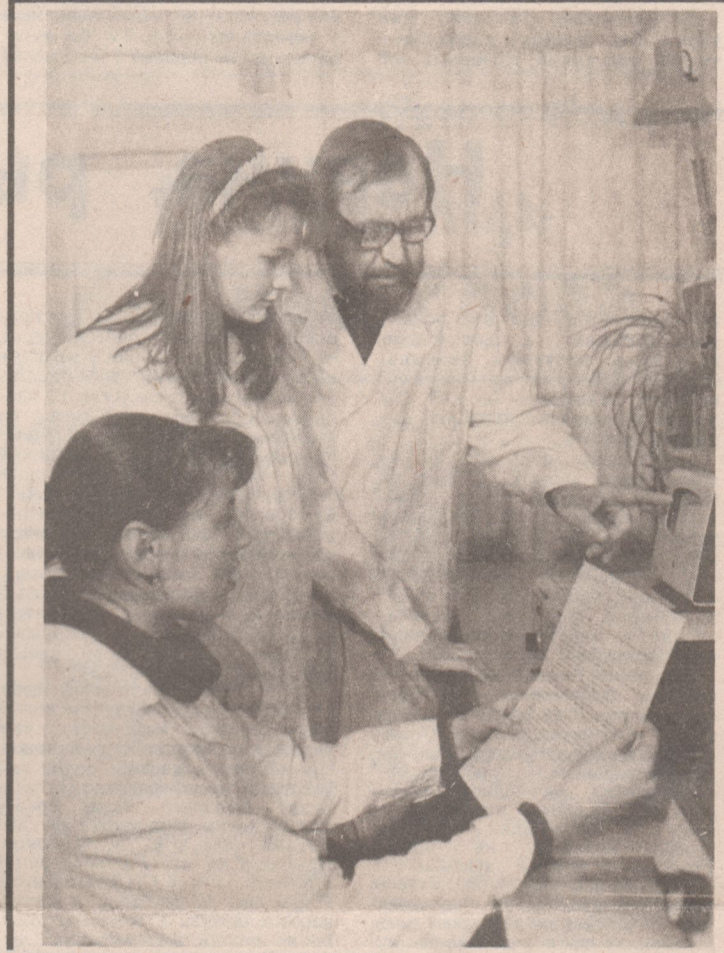
— стварэнне сістэмы выхаваўчай работы са студэнтамі.

Так, вядома, што гуманітарныя і сацыяльныя дысцыпліны павінны выкладацца на беларускай мове, але разам з гэтым змест іх павінен распрацоўвацца на традыцыйных і каштоўнасцях нацыянальнай культуры. Праблема нацыянальнага зместу вельмі складаная. Складаная таму, што і гісторыю Беларусі, і яе культуру, напэўна, ведаем мы не лепшым чынам. Гэта праблема тычыцца не толькі агульнаўніверсітэцкіх кафедраў, а і кафедраў гуманітарных факультэтаў. І яна, на маю думку, вельмі складаная і заслугоўвае глыбокага разгляду на радзе ўніверсітэта ці можа нават на навуковай канферэнцыі.

У гэтай сувязі хацелася б пажадаць, каб у нас як мага часцей праводзіліся чытанні, лекцыі, «круглыя сталы» аб сваіх знаходках і аб пошуку іншых навуковых школ, аб белых плямах гісторыі. Гэта будзе цікава і студэнтам, і выкладчыкам.

І яшчэ. Нам трэба запрашаць да сябе гасцей. Калі апошні раз гасцем ўніверсітэта быў пісьменнік? Між іншым, многія ўніверсітэты сталі моцнымі, дзякуючы супрацоўніцтву з вядомымі ўніверсітэтам.

Не можа не хваляваць і стан выхаваўчай работы. Назіраецца нейкі вакуум, што не спрыяе стварэнню нацыянальнай маралі, павагі да вечных чалавечых каштоўнасцяў, вяртанню хрысціянскіх традыцый. Канцэпцыі выхаваўчай



Навучальны працэс сёння немагчымы без выкарыстання сучаснага абсталявання, новых прыбораў і інтэнсіўных тэхналогій. Менавіта гэты накірунак узяты ў нашым ўніверсітэце ў якасці прыярытэтнага.

На біялагічным факультэце, дзе ўстаноўлена нямаля навінак тэхнікі, паспяхова праводзіцца лабараторныя работы, семінарскія заняткі.

На здымку нашага фотакарэспандэнта УЛАДЗІМІРА САРОКІНА вы бачыце фрагмент лабараторнага занятку, які праводзіць загадчык кафедры анатоміі і фізіялогіі чалавека Канстанцін Аляксандравіч Мандрык.

работы няма і на рэспубліканскім узроўні. Але ці трэба нам доўга чакаць, каб выпусціць гэтае пытанне з поля зроку, магчыма, ужо зараз варта стварыць камісію ці таксама падрыхтаваць канферэнцыю на гэтую тэму.

Мне здаецца, патрэбны новыя падходы і меркаванні аб ролі і месцы навукі, асабліва гуманітарных яе накірункаў і прыкладной навукі ва ўніверсітэце. І справа тут не столькі ў мове даследавання, колькі ў прадмеце даследавання. Неабходна арганізаваць паступовы пераход да задавальнення нацыянальных патрэб, і дапамога ў гэтым патрэбна і на ўзроўні рэктарата.

Гаворачы аб навуцы, не магу не сказаць аб развіцці нацыянальных школ. Нельга ўявіць сабе беларускі ўніверсітэт без моцнай школы гісторыі Беларусі, без моцных школ на беларускай мове, беларускай літаратуры. Патрэбна развіваць аспірантуру па гэтых спецыяльнасцях.

Вядома, трэба дапамагаць у развіцці ўсім іншым школам, каб развіваць той прыярытэт, які ёсць сёння ў Рэспубліцы, нават, у асобных выпадках, у свеце. Універсітэту патрэбна супрацоўніцтва з іншымі ўніверсітэтамі свету, і перш за ўсё ў навуковай дзейнасці. Каб лепш разумець і цаніць нацыянальную культуру, трэба ведаць нацыянальную і сусветную культуру. Прыкра, што замежную мову вывучаюць сувязісты, чыгуначнікі, бізнесмены, але няма ніводнай групы нашых выкладчыкаў, якія б яе вывучалі.

Шчыра дзякую ўсім, хто дапамагаў рыхтаваць гэтае пытанне на Вучоную раду ўніверсітэта, у прыватнасці, пастанову рады. Маю надзею, што калі мы ў наступны раз вернемся да гэтага пытання, то будзем мець новыя добрыя справы ў гэтым накірунку.

Я. РОУБА,
праэрктар па навучальнай працы, дацэнт.

Надзённыя пытанні

На чарговым пасяджэнні рэктарата заслухана інфармацыя аб стане падрыхтоўкі спецыялістаў на інжынерным факультэце пасля праверкі інспектарскай групы. Зрабіў яе старшыня інспектарскай групы М. В. Васілючак.

Было разгледжана таксама пытанне аб магчымасці стварэння ва ўніверсітэце тэлевізійнай студыі. Мяркуюцца, што ў складзе яе будуць лабараторыі тэхнічных сродкаў навучання, стварэння навучальных фільмаў і дэманстрацыі відэафільмаў.

Праэрктар В. П. Таранцей пазнаёміў членаў рэктарата з праектам плана выдавецкай дзейнасці на камерцыйнай падставе.

М. МЯТЛЮК.

Актуальнае інтэрв'ю

Універсітэт — гэта не толькі навучальная, але і навуковая ўстанова. На занятках, а часцей за ўсё ў вольны час, выкладчыкі і студэнты займаюцца даследаваннямі, укараняюць іх у практыку, пішуць навуковыя працы, удзельнічаюць у розных канферэнцыях і семінарах.

Штогод наш універсітэт вызначае прыярытэтныя накірункі навуковай дзейнасці. Адметнай з'явай мінулага года было, бадай, тое, што працавалі факультэты, кафедры ў новых эканамічных умовах, авалодвалі сакрэтамі рынку.

Аб тым, што канкрэтна здзейснена ва універсітэце ў галіне навуковых даследаванняў, наша размова з першым прарэктарам А. І. Васкобоевым, які займаецца гэтыя праблемамі.

— Аляксандр Іванавіч, нядаўна Вы трымалі справаздачу аб навуковай дзейнасці на

36 тэм, што на 10 больш, чым у папярэднім годзе. Аб ём выкананых работ перавысіў 6 мільёнаў

чоўкі на 20 міжнародных, усеарэйскіх і міжрэспубліканскіх канферэнцыях, імі падрыхтавана 127 прац. На Рэспубліканскай алімпіядзе па матэматыцы нашы студэнты занялі ІІ месца і 4 месца — па інфарматыцы. Праце на факультэце навуковы гурток, больш як 30 семінараў.

А вазьміце фізічны факультэт. Летась тут абсталаваны камп'ютэрны клас, іх зараз два, зроблены новыя распрацоўкі па ўдасканаленню спектрометраў, мадэлі малагабарытнага эксімернага лазера на фарбах. Устаноўлены дысплей ў лабараторыях фізічнага практыкума, у навуковых лабараторыях выкарыстоўваюцца 10 ЭВМ рознага тыпу...

— Хачу перапыніць. Вы ўпам'янулі пра камп'ютарызацыю навуцальнага працэсу на фізфаку. У якім стане знаходзіцца справа на іншых факультэтах?

2 кандыдацкія дысертацыі, надрукаваны 63 працы, з якіх 11 укаранены ў навуцальны працэс. Атрымана 8 аўтарскіх пасведчанняў. Вызначыліся студэнты, якія надрукавалі 12 прац, 40 чалавек выступалі з навуковымі дакладамі на канферэнцыях. На жаль, не змаглі фізікі выступіць у Рэспубліканскім туры алімпіяды.

Найбольш важкія вынікі дасягнуты ў спектраскапіі, люмінацэзных, лазернай фізіцы, тэорыі элементарных часціц. У той жа час хацелася б, каб на факультэце былі працы (а такія магчыма ёсць) рэспубліканскага ўзроўню, каб студэнты прымалі ўдзел у п'янах НДР за плату.

На 200 тысяч рублёў гаспадарча-разліковых работ выканана на кафедрах радыёфізікі і электронікі, прыкладной оптыкі інжынернага факультэта. Але, на жаль, мы чакалі ад гэтага факультэта больш плённай

населеныя пункты Гродзеншчыны. Рыхтуюцца да выдання тэсты лекцыі па гісторыі Беларусі. Менавіта гэта кафедра — ініцыятар правядзення рэспубліканскай навуковай канферэнцыі «Наш радавод», факультэцкай — «Помнікі Гродзеншчыны». Праце тут навукова-краязнаўчы гурток.

Шырокі водгук набыла міжнародная канферэнцыя «Царква і культура народаў Вялікага княства Літоўскага і Беларусі XIII—XIX стагоддзя», праведзеная пры ўдзеле кафедры ўсёагульнай гісторыі.

Дарэчы, за поспехі ў навукова-даследчай і арганізатарскай дзейнасці па вывучэнню гісторыі і культуры Беларусі дацэнт Д. І. Караў узнагароджаны Міжнароднай асацыяцыяй беларусістаў медалём Ефрасініі Полацкай. Адзначу таксама ролю факультэта беларускай філалогіі і культуры па адрэджэнню нацыянальнай спадчыны. Тут правялі дзве рэспубліканскія канферэнцыі, распрацоўваюць даўгагэтамінавую праграму «Беларуская мова».

Дыпламам ІІ ступені ўдастоена кніга прафесара М. І. Канюшкіна, В. Л. Лешчанкі і С. А. Емяльянай на конкурсе СНД у Маскве. Навукоўцамі з факультэта правазнаўства даваліся прапановы і заўвагі ў Вярхоўны Савет Рэспублікі Беларусь, яго камісіям па праектах Законаў, Канстытуцыі. Сёлетняы распрацоўваюць праблему «Дзяржава і права Рэспублікі Беларусь» ва ўмовах рынковых адносін. Цікавая, пагадзіцеся, тэма.

І на іншых факультэтах і кафедрах ёсць карыснае для навукі.

— А чым жа тады незадаволены, Аляксандр Іванавіч? У Вашым выступленні на радзе прагучалі пажаданні асобным кафедрам быць больш настольнымі, мэтанакіраванымі. Звяртаць увагу на навукаёмкія распрацоўкі, якія маюць практычнае значэнне. Што стрымлівае развіццё навуковых даследаванняў ва універсітэце? Толькі шчыра і самакрытычна.

— Стрымлівае ўся наша сённяшняя рэчаіснасць. Але нягледзячы на спад ва ўсіх галінах вытворчасці, жабрацкае фінансаванне навукі, аб'якаваасць уладных структур да нашых запатрабаванняў, навукоўцы і выкладчыкі універсітэта ў мінулым годзе працавалі роўна, напружана і плённа. Без лішняга маралітэту большасць навукоўцаў працавалі сёння на дзень заўтрашня.

Інтэрв'ю правёў УЛАДЗІМІР АМЕЛЬКА.

Навука, рынак і ВНУ

Вучонай радзе і да Вас асаблівых пытанняў, а тым больш скаргаў, не паступіла. Значыць, справы ідуць, як я зразумей, няблага. Хацелася б, каб Вы больш падрабязна акрэслілі накірункі работы.

— Скажаць, што ўсё ў нас ідзе гладка, нельга. І тым не менш у мінулым годзе адбыліся пэўныя зрухі. Зроблены заходы па стабілізацыі аб'ёмаў фінансаваных даследаванняў, укараненні пратрэсіўных форм арганізацыі і аплаты НДР, актывізацыі навуковых даследаванняў за кошт другой паловы працоўнага дня выкладчыкаў.

Асноўная ўвага звярталася на якаснае паліпшэнне навуковага патэнцыялу, фарміраванне і павышэнне эфектыўнасці творчых калектываў, забеспячэнне навуковых даследаванняў сучасным абсталяваннем, вылічальнай тэхнікай. Распрацоўвалі новыя падходы да арганізацыі НДР ва ўмовах пераходу на двухузроўневую сістэму адукацыі.

А цяпер некалькі лічбаў. Летась у нас выконвалася 80 навуковых тэм. Фінансаванне тэматыка даследаванняў памяншалася больш як на 3/4. За кошт другой паловы працоўнага дня выконвалася

рублёў. Шмат зрабілі па распрацоўцы праграмнага забеспячэння, па ўкараненню навінак у практыку, у прыватнасці сучасных інфармацыйных тэхналогій. 12 распрацовак знайшлі сваё месца на вытворчасці. Горш ідуць справы з вынаходлівай дзейнасцю, што ў сваю чаргу звязана з адпаведнымі цяжкасцямі пасля развалу саюза, па абароне вынаходніцтваў. Атрыманы ў ходзе даследаванняў вынікі адлюстраваны ў 760 навуковых працах, у тым ліку 8 манаграфіях, 56 падручніках і вучэбных дапаможніках, 327 артыкулах у часопісах. Агульны аб'ём скаў звыш 500 друкаваных аркушаў.

— У такім разе спыніцеся, калі ласка, на дзейнасці асобных факультэтаў, кафедраў, чый уклад у навуку найбольш важкі.

— Варта сказаць перш за ўсё пра VI канферэнцыю матэматыкаў Беларусі, якую правёў матэматычны факультэт і арганізат на чале з С. А. Мінюком. Прыехалі да нас 260 навучэнцаў з розных куткоў СНД, Польшчы, у тым ліку 50 дактароў, 4 члены карэспандэнты. У гэтым — прызнанне нашай матэматычнай навукі. Акрамя таго, матэматыкі паказвалі свае навуковыя распра-

бо без камп'ютэра сёння, кажуць, як без рук.

— У галіне камп'ютарызацыі зроблены за апошні год значны крок уперад. У якасці пацвярджэння скажу, што на рэспубліканскім конкурсе праграмаўных сродках вучэбнага прызначэння для сярэдніх навуцальных устаноў, які адбыўся ў канцы года, наш універсітэт атрымаў дыплом 2 ступені за пакет «МАТСЕРВІС 2-5» (калектыў у складзе А. М. Кадана, Н. П. Макаравай і Г. А. Мірашнічанка). Дыпламам 3 ступені за кантрольна-праверачную праграму па рускай мове адзначаны М. А. Корчыц і Э. В. Бялова. Прэміі Міністэрства ўдастоена праграма на курс «Уводзіны ў мовазнаўства» Л. В. Рычковай.

— У спіс праграмных сродкаў, якія рэкамендаваны Міністэрствам да ўкаранення ў навуцальным працэсе ўнесена праграма «Вершаваная мова», падрыхтаваная І. В. Ягоравым, П. В. Дарожкіным і Э. В. Бяловай.

— Дзякую. І вернемся да фізічнага факультэта.

— У мінулым годзе тут распрацоўвалася 21 тэма, з іх 3 — па гаспадарчых дагаворах. Агульны аб'ём фінансавання — 2,074 мільёны рублёў. Абаронены

працы.

Значныя набыткі ёсць на біялагічным факультэце, дзе выканалі работ амаль на мільён рублёў. Тут атрыманы патэнт і 2 аўтарскія пасведчання. У Рэспубліканскай алімпіядзе студэнт-біялаг занялі першае, другое і трэцяе месцы. Наогул, я лічу, можа крыху і суб'ектыўна, што на біяфаку наладжана добрая атмосфера супрацоўніцтва паміж выкладчыкамі і студэнтамі.

— Аляксандр Іванавіч, Вы даволі падрабязна спыніліся на гэтых і прыродна-навуковых галінах. Тым не менш я ведаю пра шэраг распрацовак і ў гуманітарнай навуцы.

— Пералік зроблена і тут зойме шмат месца. Адзначу творчую працу на гістарычным факультэце. Выдадзены дзве манаграфіі — П. М. Кобрынца і В. М. Чарціца, 6 навуковых прац на кафедры славянскіх дзяржаў. Тут падрыхтаваны да друку на беларускай мове вучэбны дапаможнік «Гісторыя Расіі». На кафедры гісторыі Беларусі шмат зроблена па падрыхтоўцы кнігі «Пам'яні» (пра Іўеўскі, Дзятлаўскі, Навагрудскі раёны), Н. П. Паўлючэнка перадала ў АН Беларусі 150 нарысаў пра

Ёсць такая арганізацыя

У ліпені 1992 года Міністэрствам юстыцыі Беларусі была зарэгістравана грамадска-палітычная арганізацыя, галоўнай задачай якой, паводле Статуса, з'яўляецца аб'яднанне юнакоў і дзяўчат для абароны палітычных, эканамічных і духоўных інтарэсаў моладзі, перш за ўсё — працоўнай і навучэнцаў.

Арганізацыя аб'ядноўвае моладзь, якая, нягледзячы на ўсе цяжкасці і супярэчлівасці нашага сённяшняга жыцця, перакана ў тым, што будучае належыць сацыялістычнай і камуністычнай перспектыве развіцця грамадства, якім брудам не спрабавалі бы зараз абліць яе тыя, хто яшчэ некалькі гадоў назад быў цвёрда ўпэўнены, што іншага шляху ў нас няма і не будзе.

Я думаю, што вы ўжо здагадаліся, што гаворка ідзе аб Ленінскім Камуністычным Саюзе Моладзі Беларусі. Не спяшайцеся пераводзіць вочы на іншы артыкул, бо за гэтай назвай стаіць не зусім тая арганізацыя, членамі якой большасць з вас была ў свой час.

Ва ўмовах набіраючай рост капіталізацыі краіны, калі грамадства ўсё больш ўпэўнена падзяляецца на бедных і багатых, ЛКСМБ выступае за абарону сацыяльна важных інтарэсаў моладзі.

Так, на нашу думку, такая актуальная праблема, як праблема занятасці моладзі, павінна быць вырашана шляхам гарантыванага права маладога чалавека на першае працоўнае месца, арганізацыі шырокай сеткі наву-

цёжнай кваліфікацыі і перападрыхтоўкі моладзі, стымулявання прадпрымстваў, якія прымаюць на працу моладзь. У краіне павінна быць створана сацыяльна-служба для моладзі, у якую павінны ўвайсці цэнтры сацыялагічных даследаванняў па праблемах моладзі, сацыяльна-дапаможі маладой сям'і, інфармацыі па працаўладкаванні, юрыдычнай кансультацыі, сацыяльна-псіхалагічнай адаптацыі.

Адукацыя павінна быць прызнана прыярытэтам і ўмовай абнаўлення грамадства, маладыя людзі павінны мець гаранты атрымання бясплатнай адукацыі.

І гэта далёка не поўны спіс тых элементарных умоў, якія дапамогуць маладому чалавеку знайсці сваё месца ў жыцці, не згубіцца ва ўмовах так званай «рынку», які чамусьці шмат хто прыраўнівае да нашай на ўсё СНД «таўкучкі».

Дарэчы, пра «таўкучку». Неяк у верасні я раптоўна сустрэў сярод натоўпу гандляроў свайго старога знаёмага. Ну, вядома, першым пытаннем было пытанне пра вучобу альбо працу. Ён паглядзеў на мяне так, быццам я прыляцеў з іншай планеты і знаёмы дастаў з кішэнні замежны пашпарт.

— Вось мая праца і вучоба, і не перашкадачай працаваць.

Каментарый, лічу тут не патрэбных. Як мне нядаўна сказаў адзін аднакурснік, паказваючы мне сто-дोलаравую паперку: «Стыпендыя патрэбна мне толькі для перастрахоўкі — раптам што «небудзь прагарыць». Але ён хоць вучыцца — разумее, што веча так

не праживе.

Вось такая сумная карціна атрымліваецца. Як напісаў калісьці Лермантаў: «Печальна я гляджу на наше пакаленне...»

А потым здзіўляемся, што павялічваецца злавачыннасць сярод моладзі. А чаго здзіўляцца, калі паняцці дабро і зло настолькі пераблыталіся ў галаве, што хутка могуць памяняцца месцамі, а гэта будзе ўжо страшна...

Але ж я ўсё-такі аптыміст і веру ў тое, што грамадства нарэшце зразумее, што моладзь — гэта яго будучае, і што калі своечасова не дапамагчы ёй, то можна і спазніцца. Мы, камсамольцы, вельмі добра разумеем гэта і спрабуем па магчымасці данесці гэта да нашых равеснікаў.

Мы добра ўяўляем сабе, што наша грамадства не можа болей знаходзіцца ў такім аморфным становішчы, у якім яно апынулася зараз.

І верым, што курс на выхад рэспублікі з крызісу на падставе стабільнасці і паслядоўнага абнаўлення грамадскай сістэмы ў межах сацыялістычнай сістэмы і выбару возьме верх.

Калі вы таксама верыце ў гэта і хочаце знайсці аднадумцаў, далучайцеся да нас. Як знайсці? Вельмі проста. Падпісваеся

АНДРЭЙ САДОУСКІ, першы сакратар гарадской арганізацыі ЛКСМБ, студэнт 3 курса матэматычнага факультэта.

Наш кантактны тэлефон: 44-62-49.

Неверагодна, але факт

... Юля прапусціла тры практычныя заняткі запар. На наступныя вяла сябе стрымана, не апраўдвалася за пропускі і я «не нападаў» на яе. На занятках яна актыўнасці не праяўляла. А калі я звяртаўся да Юлі з просьбамі выказаць сваю думку па якім-небудзь «каверзнаму» пытанню, то яна, як правіла, выказвала своеасаблівае меркаванне, хоць шматсудоў не вызначалася. Пытанні, якія мы абмяркоўвалі на занятках у групе, для ёе, напэўна, здаваліся надта «дзіцячымі» і

міністраў як да прыгняталнікаў працоўнага народа, эксплуатацыйнага, ворагаў саветага ладу. І нам здавалася, што праследаваць і нават знішчаць ворагаў народа — гэта справядліва. На гэтым фоне быццам бы неверагодным і «няправільным» было, што Сава Мамантаў — прамісловец купецкага паходжання — у пачатку XX стагоддзя дапамагаў рэвалюцыянерам — сацыял-дэмакратам.

З мемуараў, мастацкай самадзейнасці, некаторых кінафільмаў можна было даведацца пра

Юля

таму яна не ўключалася ў дыскусію, а быццам бы толькі падаросламу прыслухоўвалася.

Тэмы прапушчаных заняткаў Юля здала. Аднойчы выступіла з ядрэнным дакладам. Экзамен на педагогіцы я ацаніла на «добра». І вось толькі тут я даведаўся, што Юля працуе штатным экскурсаводам і так прыпрацоўвае. Гэта, безумоўна, адмае ў яе многа часу ад заняткаў, але ў той жа час застаўляе падтрымліваць эрудыцыю, пастаянна папаўняць краязнаўчыя веды. Як экскурсавод яна заўсёды павінна быць на працы жыццядарснай, добразычлівай, уважлівай да людзей, гатовай адказаць на любое пытанне турыста. А турысты — дарослыя людзі. Вось чаму педагогічныя дыскусіі на занятках ёй здаваліся «дзіцячымі», не вельмі сур'ёзнымі, якія не заслужоўваюць увагі. І чамусьці толькі на экзамене я звярнуў увагу на прозвішча Юлі «Елісеева».

Шчыра кажучы, усё гэта — толькі ўступ да наступнага. Савецкія людзі майго пакалення, чыё дзяцінства прайшло ў даваенныя гады, былі выхаваны школай, піянерскай арганізацыяй, камсамолам, партыяй ў духу варожасці і нянавісці да буржуаіі, купцоў, папоў, генералаў,

купецкую дынастыю Елісеевых, шыкоўныя і багатыя гандлёвыя магазіны, якія былі і ў Піцеры, і ў Маскве. І ўжо зусім нядаўна — няма яшчэ і дзесяці гадоў — зусім інакш сталі мы глядзець на гісторыю нашай Айчыны і многаспа-новому ацэньваць.

Елісеевы і Мамантавы вядомы тым, што гэта былі і багатыя купцы, і буйныя праміслоўцы, на якіх трымалася эканоміка дзяржавы. Разам з тым, гэта былі эрудзіраваныя і тонкія знатакі мастацтва, шчодрыя мецэнаты, якія ўкладвалі значныя сродкі ў развіццё адукацыі, культуры, навукі. Яны ўносілі вялікія сумы на дабрачынныя мэты. Дзякуючы такім мецэнатам (Трацяковыя, Пашковы, Юдзіны, Шчукіны і інш.) былі захаваны да нашых дзён каштоўныя зборы твораў мастацтва, літаратуры.

І вось, гутарачы з Юляй, без усялякай надзеі на станочы адказ, а хутчэй за ўсё — з про-стай цікаўнасці, я спытаў, дакладней, заўважыў:

— Вядомае ў цябе прозвішча Юля...

— Так, — пасля невялікай пазуы згадзілася яна.

— Можа ты маеш якія-небудзь адносіны да той вядомай сям'і Елісеевых?

Яны будуць юрыстамі

Фотарэпартаж



Прафесія юрыста сёння, бадай, самая прэстыжная ў нашым горадзе і вобласці. Высокакваліфікаваныя спецыялісты патрабуюцца не толькі ў органах пракуратуры, суда і міліцыі. З пераходам да рынку, пашырэннем прадпрыемальніцтва ўзрастае попыт на іх і з боку камерцыйных структур.

Падрыхтоўку спецыялістаў з вышэйшай юрыдычнай адукацыяй ажыццяўляе (і прытым паспяхова) факультэт правазнаўства. У апошнія гады тут пачата і навучанне на платнай аснове тых, хто ўжо мае вышэйшую адукацыю.

У бягучым навучальным годзе адкрыты новыя спецыяльнасці — знешнеэканамічныя адносіны і менеджмент.

Прафесарска-выкладчыцкі склад факультэта імкнецца даць студэнтам добрыя і трывалыя веды.

Наш фотакарэспандэнт Уладзімір Сарокін пабываў нядаўна на самым буйным факультэце — правазнаўства і адлюстравваў некаторыя моманты навучальнага працэсу.

На здымках:

1. У крмінальным кабінце захоўваецца рознага віду халодная і калючая зброя, якая перададзена суды з органаў следства і суда і выкарыстоўваецца зараз у навучальных мэтах. Дэкану факультэта, прафесару Івану Віталевічу Гушчыну ёсць што паказаць і расказаць студэнтам пад час практычных заняткаў.

2. Студэнты авалодваюць сакрэтамі машынапісу, без чаго будучы юрыст проста не можа абыйсціся. Свой багаты прафесіянальны вопыт у гэтай справе перадае ім Хрысціна Сігізмундаўна Варэйка.

3. Загадчык кабінета крміналістыкі і фоталабараторыі Яўген Мікалаевіч Далідовіч праводзіць заняткі па судовай фатаграфіі.



Унармаванасць — адна з найважнейшых адзнакаў літаратурнай мовы. Кожная літаратурная мова мае свае ўсталяваныя нормы — лексічныя, словаўтваральныя, вымаўленчыя, граматычныя, адметнасць пэўнай мовы асабліва ярка выяўляецца пры параўнанні, супастаўленні яе з іншымі мовамі. Чытаючы не адну пяцігодку курс параўнальнай граматыкі славянскіх моваў і супастаўляльны курс беларускай і рускай моваў, знаёмчыся з пастаноўкай адпаведных навучальных курсаў у Карлавым універсітэце ў Празе, Варшаўскім і Сафійскім універсітэтах, добра ўсведамляеш, як неабходна нам, білінгвам («двухмоўнікам») у аднолькавай ступені грунтоўна ведаць і нормы рускай, і нормы беларускай мовы, абергаць іх ад тых парушэнняў, з якімі, на жаль, даводзіцца нярэдка сустракацца

(чытанняў) — парушэнне літаратурнай нормы, бо ў беларускай літаратурнай мове суфіксы -ін-, -інск- выкарыстоўваюцца пры ўтварэнні прыналежных прыметнікаў толькі ад назоўнікаў жаночага роду: бабін, мамін, матчын, цётчын, мацярынскі. Памылка ўзнікла ў выніку неаднароднасці словаўтваральнай нормы блізкароднасных моваў — рускай і беларускай. Пры ўтварэнні прыналежных і прыналежна-адносных прыметнікаў у абедзвюх мовах выкарыстоўваюцца суфіксы -ін-, -інск- і -оў (-аў, -ёў, -ёўск) -овск (-евск). Аднак размеркаванасць іх (па-навуковаму — дыстрыбуцыя) неаднолькавая ў беларускай і рускай мовах: калі ў беларускай мове пры гэтым прымаецца пад увагу толькі род утваральнага слоў, то ў рускай — і тып скланення. Так, словы на -а/-я, якія называюць асоб муж-

Павел Сцяцко

Шанаваць роднае слова

не толькі ў перыядычным друку, на радыё, тэлебачанні, але і ў самых беларускіх даведніках, якія павінны ўсталяваць гэтыя нормы.

Асвятляючы тыя ці іншыя моўныя пытанні, трэба параўноўваць заканамернасці дзвюх моваў — беларускай і рускай, каб білінгвы ясна ўсведамлялі сабе, дзе норма адной мовы, а дзе іншай. Бо менавіта няведанне, неўсведамленне спецыфікі роднай і рускай мовы вядзе да збытвання іх нормаў, да памылковых у беларускай і рускай мовах канструкцый, штучных утварэнняў, неўласцівых кожнай з названых літаратурных моваў лексемаў і іх формаў.

У нашай картатэцы назапашана шмат такіх фактаў як з беларускай, так і з рускай мовы. У гэтым артыкуле разгледзім некаторыя з парушэнняў у беларускай мове, высяляючы іх прычыны, прапануючы і абгрунтоўваючы нарматыўныя формы (пры апісанні іх на першае месца выносяцца нарматыўныя, а пасля іх — ненарматыўныя, памылковыя).

Скарынаўскі ці скарынінскі. Скарынаўскія чытанні, скарынаўская энцыклапедыя, скарынаўскі юбілей. Шмат матэрыялу прысвечана 500-гадоваму юбілею славаціта сына зямлі беларускай Францішка Скарыны. Некаторыя артыкулы для беларускіх выданняў рыхтаваліся з выкарыстаннем матэрыялу папярэдніх публікацый на іншых мовах. У тым ліку і на рускай. Недасведчаны «перакладчык»-аўтар механічна (здараецца і такое) «перасаджае» ў свой тэкст словы і звароты з іншых моваў, не задумваючыся, ці стасуюцца яны тут, ці адпавядаюць нормам беларускай мовы. Так узнікае ў беларускіх тэкстах памылковае для нашае літаратурнае мовы ўтварэнне «скарынінскі» (замест нарматыўнага «скарынаўскі»). Прыналежны прыметнік Скарынаў (Скарынаў пераклад) і прыналежна-адносны «скарынаўскі» (скарынаўскі юбілей) утвораны ад назвы асобы мужчынскага полу (Скарына), таму тут не можа быць суфікса -ін- ці -інск-, а толькі -аў і -аўск-, параўнаем: Купалаў, купалаўскі; Коласаў, коласаўскі; Крапівоў, крапівоўскі. Такую заканамерную форму гэтага прыметніка бачым і на старонках патрабавальнага да роднага слова друку. Напрыклад, у газеце «Літаратура і мастацтва» за 7.04.89 г. у нататцы «Францішк Скарына і яго час» чытаем: «На выстаўцы бачым таксама работы мастакоў, скульптараў, якія расказваюць пра Ф. Скарыну і яго паслядоўнікаў. Асобна выстаўлены выданні, прысвечаныя першадрукару, яго асветніцкай і выдавецкай дзейнасці, у тым ліку «Францішк Скарына. Зборнік дакументаў і матэрыялаў». «Скарынаўскі календар», энцыклапедыя «Францішк Скарына». Або ў нумары за 31.03. 89 г. (нататка «Памяці Кастуся Каліноўскага»): «... выдавецтва будзе рыхтаваць энцыклапедычны даведнік «Кастуся Каліноўскі» па аналогіі з купалаўскім і скарынаўскім».

Форма скарынінскі (скарынінскія чытанні, скарынінскі юбілей — іх мы сустракаем у газетах (часцей абласных і шматтыражных). Напрыклад, у «Гомельскім універсітэце» 11 красавіка 1989: лаўрэат скарынінскіх навуковых

чынскага полу, у рускай мове скланяюцца паводле слоў жаночага роду, г. зн. належыць да так званага «жаночага скланення», і да асновы іх далучаецца суфікс -ін-, -інск-: папа — папін, дядя — дядін, Скорина — Скоринін, скоринінскі. А ў беларускай мове ўсе словы мужчынскага роду, у тым ліку і на -а/-я, далучаюцца да свае асновы суфікс -аў (-оў, -ёў, -ёў): тата — татаў, дзядзька — дзядзькаў, Скарына — Скарынаў, скарынаўскі. Такім чынам, па-беларуску нарматыўна Скарынаў, скарынаўскі, а па-руску Скоринін, скоринінскі.

Пры ўтварэнні прыметнікаў з суфіксам -ін/-ін беларуская і руская мовы маюць яшчэ і такую адметнасць: у беларускай мове перад суфіксам адбываецца абавязковае чаргаванне гукаў к/ч, г/ж, х/ш, а ў рускай мове яго няма, параўнаем: даччын і дочкін, бялужын і белугин, ткачын і ткачихин. У беларускіх пісьмовых тэкстах часта не ўлічваецца гэта, адсюль памылковыя формы: «Вясёлкіны» апавяданні, «Кацькіны» патрэбы, «Машачкіна» вуліца і іншыя. Такія формы (без чаргавання к/ч, г/ж, х/ш) — парушэнне (фанетычнай) заканамернасці беларускай мовы.

Парушаюцца пры выкарыстанні прыналежных прыметнікаў і граматычныя нормы беларускай мовы. Напрыклад, няправільна пішуць: падышлі да Мамаева кургана, пакланіліся Мамаеву кургану.

Прынадлежны прыметнікі ў беларускай мове маюць кароткую форму толькі ў назоўным склоне (пры неаддушаўленых назоўніках — і ў вінавальным, бо ён супадае з назоўным), а ў астатніх — толькі поўную форму; у рускай мове яны маюць кароткую форму і ў родным і давальным склонах. Параўнаем:

па-беларуску
Н. Мамаеву курган, праметэеву агонь;

Р. Мамаевага кургана, праметэевага агню;
Д. Мамаеву кургану, праметэеваму агню;

па-руску
Н. Мамаев курган, прометеев огонь
Р. Мамаева кургана, прометеева огня
Д. Мамаеву кургану, прометееву огню

Неаднароднасць, збытванне гэтай нормы словазмянення прыналежных прыметнікаў — нярэдка з'ява ў нашым рэспубліканскім і абласным друку. Такая памылка трапіла нават у «Слоўнік цяжкасцей беларускай мовы» (мн., 1987). На стар. 141 бачым: «Праметэеву: праметэеву агонь. Скланенне Р. Праметэева агня, Д. Праметэеву агню». Гэтыя формы не адпавядаюць заканамернасці беларускай мовы. У акадэмічнай «Беларускай граматыцы» (мн., 1985, ч. 1, с. 115) чытаем: Р. «дзядзькавага, цётчынага, Д. дзядзькаваму, цётчынаму». У беларускай мове нават існуе тэндэнцыя набыць поўную форму гэтым прыметнікам і ў назоўным склоне (пакуль што поўная форма яшчэ не стала літаратурнай нормай). Памылковыя формы роднага і давальнага скланяў (не поўныя, а кароткія), трэба думаць, механічна перанесены з рускіх крыніц у «Слоўнік цяжкасцей», пра гэта сведчыць і форма «праметэева агня» (замест беларускага «агню»).

Неверагодна, але факт Юля

(Заканчэнне. Пачатак на 2-й стар.)
— Так, — пацвердзіла Юля. Праз некаторы час яна прадоўжыла:

— Елісеева я па бацькоўскай лініі. А па мацярынскай мой род узыходзіць да Мамантавых.

— Нічога сабе... — толькі і змог вымавіць я, выказаўшы тым самым шчырую гаму пачуццяў.

І на самай справе, перада мною была адна са звычайных студэнтак, але разам з тым рэальны патомак — прадаўжальнік роду дзвюх вядомых сем'яў. Іх род пасля 1917 года ўлады пазбавілі ўсякай маёмасці, праследавалі, выганялі з Айчыны, знішчалі. Нягледзячы на рэпрэсіі, цяжкі лёс, выходзіць, род Елісеевых і Мамантавых не знішчаны, не знік, а прадаўжаецца... — трэба ж так! — у 70-я гады прадстаўнікі гэтых вядомых сем'яў аб'ядналіся ў сям'ю. А на 3 курсе філалагічнага факультэта нашага ўніверсітэта вучыцца незвычайная дзяўчына — у адной асобе — прадстаўніца гэтых дзвюх сем'яў.

Мае далейшыя распыты былі у якойсьці ступені ўжо бестактоўнымі. Але мне вельмі ўжо хацелася як мага больш даведацца ад Юлі пра яе продкаў.

Я папрасіў яе намаляваць, наколькі гэта магчыма, генеалагічнае дрэва. І Юля без цяжкасцей паказала яго да чацвёртага калена, як па лініі Елісеевых, так і Мамантавых.

— Магчыма, дзе-небудзь я не дакладная, — пракаменціравала Юля свой малюнак.

— А ці нельга падрабязней распытаць аб усім бацькоў?

— Мама не любіць успамінаць пра гэта, — растлумачыла Юля.

Я раскажваю пра Юлю таму, што мне здаецца надзвычай цікавым яе генеалагічны бок: як выжылі роды Елісеевых і Мамантавых, якія падвяргаліся ганенням? Які лёс іншых прадстаўнікоў гэтых сем'яў. Як іх патомак аказаўся ў Беларусі, у Гродне? Якое будучае гэтай звычайнай студэнткі з незвычайным прозвішчам?

Я зараз не маю часу займацца пошукамі на гэтыя і іншыя пытанні. Але ўпэўнены: яны зацікавяць студэнтаў-гісторыкаў, выкладчыкаў, усіх, хто любіць і вывучае гісторыю Айчыны.

Таму і вырашаў напісаць пра гэты факт. І спадзяюся, што з цягам часу мы даведаемся шмат незвычайнага і цікавага ў лёсах людзей гэтых дынастый, і, значыць, прыадчынім праўдзівыя старонкі нашай гісторыі.

І. ПРАКОП 'ЕУ,
дацэнт кафедры педагогікі.

Свет тваіх захапленняў

І фізік, і лірык

Знаёмім з героем нашага фотарэпартажу: Вікенцій Вікенцьевіч Таркоўскі. Працуе ў нашым універсітэце старшым выкладчыкам на кафедры квантавай электронікі. Выкладае студэнтам два спецкурсы: лазерная спектраскапія і тэхнічны дызайн і тэхнічныя сродкі навучання.

Як бачыце, па адукацыі і свайму прызначэнню (скончыў ён у свой час фізічны факультэт нашага ўніверсітэта і аспірантуру інстытута фізікі Акадэміі навук Беларусі) Вікенцій Вікенцьевіч — фізік, чалавек навукі. Фізік Таркоўскі працуе над удасканаленнем лазераў. Сёння яны знаходзяць прымяненне для заздзіравання водных глыбін і атмасферы, у біялогіі, медыцыне. «Лазер Таркоўскага» будучы выкарыстоўваць і кінематаграфісты для здымак галаграфічнага кіно...

Але не ўсе ва ўніверсітэце ведаюць, што ў асобе Таркоўскага ўдала спалучаюцца два паняцці: фізік і лірык. В. В. Таркоўскі — сапраўдны мастак. Той, хто хоць адзін раз пабачыў яго карціны (а малюе ён для душы, у вольны ад асноўнай работы час), той адразу заварожваецца імі, дае ім станоўчую адзнаку.

Вікенцій Таркоўскі нарадзіўся ў вёсцы Палонка, што ў Баранавіцкім раёне. Ён з хлапчукоў, якім захапленне гістарычнымі раманамі Вальтэра Скота, фантастыкай братаў Стругацкіх не перашкодзіла быць у поўнай згодзе з сакрэтамі алгебры і кінематыкі. Ён з тых юнакоў, аналітычны склад мыслення якіх зусім не выключае яркае і вобразнае ўспрыняцце гармоніі прыроды і характара роднай Бацькаўшчыны. Нарэшце, ён з тых юнакоў, у якіх хапае не толькі таленту, але і цярдлівасці, каб прымірыць адвечную дыскусію на тэму «фізікі і лірыкі».

Пасля дзесяцігодкі працаваў фрэзероўшчыкам на заводзе («там зразумеў, што такое вытворчасць»), потым пяць гадоў вучобы на фізічным факультэце, служба ў арміі, аспірантура, выкладчыцкая і навуковая дзейнасць. Вечная занятасць плюс жывапіс. Усё гэта — для душы. Формула «паспявання» простая, але зайздросная: талент і працавітасць. Менавіта так пісалі аб ім яшчэ ў 1986 годзе маладзёжныя газеты «Чырвоная змена» і «Знамя юности», знаёмячы з першай выставай яго прац.

Затым было некалькі выстаў: у Мінску, Гродне — у кінатэатры «Кастрычнік», музеі гісторыі рэлігіі ў 1992 годзе. Яго захапленне — пейзажны жывапіс.

Гэтае захапленне прыйшло да яго яшчэ ў 4 класе з фантастычных тэм, ілюстрацый да прачытаных кніг па



фантастыцы. Калі жыў у вёсцы, рысаваў родныя краявіды, аб чым гавораць і яго першыя працы. Пераехаў у горад — адчуў настальгію па вёсцы. Ну, як у яго атрымліваецца такое празрыстае неба, пакутліва-жоўты месяц сярод сцішанага возера, хто навучыў знаходзіць гэткую сакавітую зеляніну, у якую прыбіраецца стромкі лес?

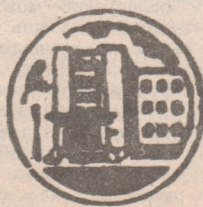
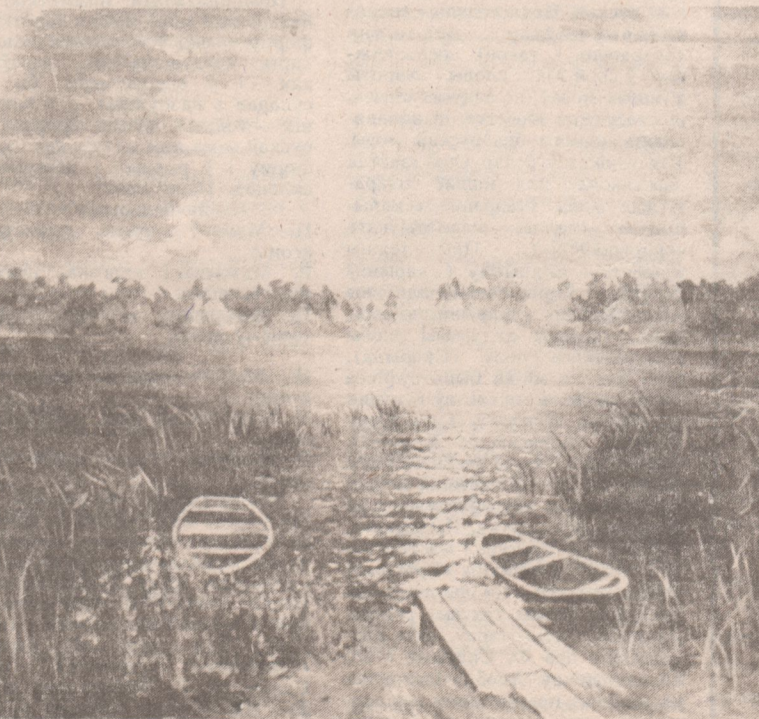
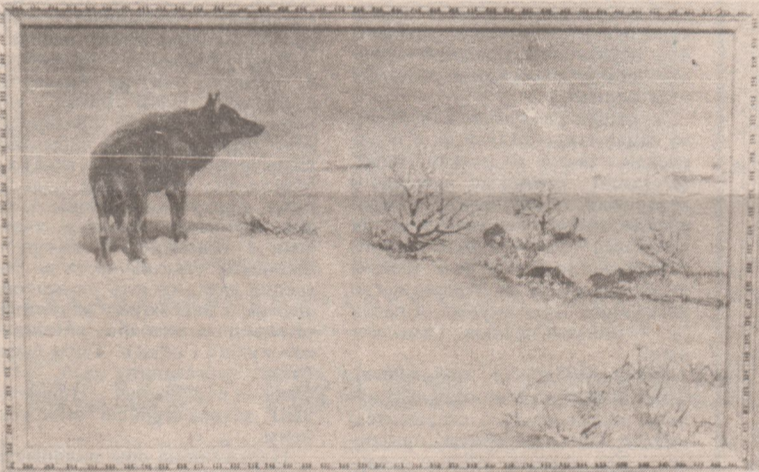
Магчыма, прызірлівы крытык скажа: «Няма школы», мастак — аматар». Але галоўным у працах Вікенція Таркоўскага мне бачыцца пачуццё і адчуванне Прыроды. Самае важнае ў яго карцінах — тэма, тэма адчужае, любімая — Бацькаўшчына, Радзі-

ма. Ім напісана звыш ста карцін, якія падабаюцца ўсім, хто іх пабачыў.

Мне здаецца, варта ў самы бліжэйшы час арганізаваць у нашым універсітэце выставу прац Вікенція Таркоўскага. Хай з творчасцю самадзейнага мастака пазнаёміцца як мага больш студэнтаў і супрацоўнікаў.

У. АМЕЛЬКА.

На здымках, зробленых У. САРОКІНЫМ, рэпрадукцыі карцін В. Таркоўскага: «Першы снег», «Ваўчыца», «Возера Кутаўскае». Вікенцій Вікенцьевіч Таркоўскі з дачкой Вікторыяй, якая, дарэчы, захапляецца музыкай і рысаваннем.



Наш адрас:
230023, г. Гродна,
вул. Ажэшкі, 22, пакой 404,
тэл. 44-72-97

Газета выходзіць
два разы на месяц
Аб'ём газеты —
адзін друкаваны
аркуш

Наклад 2 000
асобнікаў

Газета надрукавана афсетным
спосабам у Гродзенскай
абласной узбуйненай друкарні
г. Гродна, вул. Паліграфістаў, 4
Падпісана ў друку ў 15.00.

Зак. 1429
Рэгістрацыйнае пасведчанне 421

ЗАСНАВАЛЬНІКІ:
ВУЧОНАЯ РАДА УНІВЕРСІТЭТА,
ПРАФКАМ СУПРАЦОЎНІКАЎ,
ПРАФКАМ
СТУДЭНТАЎ

В. а. рэдактара
У. П. АМЕЛЬКА